

CZAS

Przyjmują się do umieszczenia w Inseratach:
 WZROZENIA, ODEZWY, UWADOMIENIA, DONIESIENIA wszelkiego rodzaju, ty-
 osząc się przemysłu, handlu, rolnictwa, sprzedaży, kupna, dzierżaw itp. za
 opłatą:
 wiersza drobnego za każdorazowe umieszczenie po 4 kr., za następne po 2 kr.
 Do każdego inseratu należy być winno 10kt. na opłatę stoplową za ad-
 resowaną w ogłoszenie.
 Edycja i drukowanie w drukarni „Czasu” w Krakowie.
 Wskazywanie reklamacyjnie nieopisane wstawiane za darmo.
 Listy nieopisane nie przyjmują się.
 Numer pojedynczy dziennika kosztuje 5 kr.

Wszystko co dzień rano wyjąwszy poniedziałki i dni następujące po
 ostatnim dniem tygodnia
 Dziennik „Czas”
 w Państwie Austriackim (pocztą)
 rocznie 20 zł.
 półrocznie 10 zł.
 kwartalnie 5 zł.
 w Państwie Austriackim (pocztą)
 rocznie 20 zł.
 półrocznie 10 zł.
 kwartalnie 5 zł.
 Na sam „Dodatek” prenumerować niemożna.

Kraków 3 października.

Gazeta Madrycka organ urzędowy hiszpański, zamieściła w ostatnim numerze dekret królowej Izabelli, mocą którego, stósując się do przedstawienia ministrów, królowa oświadcza, iż sprzedaż dóbr kościelnych zawieszona zostaje na czas nieograniczony. Donosiłszy niedawno, że projekt finansowy p. Cantera ministra skarbu, opierał się właśnie na wykonaniu w części owęj sprzedaży zawotowanej przez Kortezów w roku przeszłym; że oparli się temu głównie pp. Rios Rosas i Pastor Diaz. Pierwszy jako minister spraw wewnętrznych, widział w przeprowadzeniu tego postanowienia Kortezów, nowe źródło nieukontentowania i rozruchów w kraju, drugi jako minister spraw zewnętrznych, nowe zawiązania i nieprzestanną trudność w przywróceniu przyjaznych stosunków ze Siołicą Apostolską, na których Hiszpanii tyle zależy. Ministrowie oświecenia i marynarki byli także po tej stronie; O'Donnell tylko utrzymywał, że postanowienie Kortezów jest już ustawą, której naruszać się niegodzi, a minister robót publicznych popierał go zapewne dla tego, że potrzebował pieniędzy. Królowa oświadczyła się przeciwko projektowi p. Cantera i przyjęła dymisy tego ministra. Wkrótce potem wyszedł dekret w **Gazecie Madryckiej** o którym mowa, i ukazał się bez żadnego ministeryalnego umotywowania, jakie zwykło w rządach konstytucyjnych poprzedzać dekreta panującego. Ten fakt, uważany przez pewne dzienniki za wyjątkowy, dał im powód do wniosków, że rząd hiszpański nie miał dość śmiałości na umotywowanie tak arbitralnego kroku; jak niemniej, że nie można tuszyć dobrze o gabinetie który sobie tak lekceważy sprawy skarbowe, najważniejszą część administracyi a najslabszą Hiszpanii stronę.

Ponieważ projekt p. Cantera i cała sprawa toczyła się w gabinecie hiszpańskim o ile wiadomo na politycznym polu, przeto w kilku następujących uwagach pominąć możemy stronę religijną tego wypadku, która zresztą nieraz już w podobnych zdarzeniach obszernie na tem miejscu rozbiegana była.

A naprzód, śmiesznością byłoby zaprawę utrzymywać, aby w kraju gdzie konstytucya dopiero co zawotowana przez zgromadzenie narodowe legalnie zwolane, dekretem kró-

lewskim za nieistniejącą uznaną została, a inną w jej miejsce okrojowano, aby w tym kraju dekret królewski nie mógł znieść szczegółowego postanowienia tychże samych Kortezów, skoro je rząd terazniejszy uznał za szkodliwe; aby więc w drugim przypadku arbitralność miała być większą niż w pierwszym. Wszystko co się teraz dzieje w Hiszpanii jest arbitralne — i inaczej być nie może. Jest to konieczne następstwo każdej rewolucyi.

Lecz przypuściwszy nawet, jak utrzymywał marszałek O'Donnell w gabinecie, że postanowienie Kortezów co do sprzedaży dóbr kościelnych otrzymało sankcyę królowej (lubo jak wiadomo sankcyę przymusową, łzami królowej okupioną) a zatem stało się ustawą, konstytucya zaś takowej jeszcze nieotrzymała i ogłoszona nie była, to nawet wtedy nie było potrzeby motywowania dekretu o którym mowa. Dekret królowej nie znosi ustawy, ale tylko ją zawieszca. Jest to prawo które jest i było zawsze atrybucyą korony: w rządach absolutnych bez odwołania się do nikogo, w konstytucyjnych z odwołaniem się do przyszłego zgromadzenia. Nowym Kortezom służy prawo interpelacyi: ministrowie wtedy wyłożą motyw. Nie ma tu więc żadnego braku śmiałości, jest tylko po prostu użycie prerogatywy korony. Królowa nieznośła ustawy, tylko ją zawiesiła; stronicy przeto najściślejszych form konstytucyjnych powinni być zadowolnieni. Przedstawienie ministeryalne było tu całkiem zbędne, dość że takowe istniało, a królowa wydała dekret po zasięgnięciu rady ministrów i na ich wnioski: wszystko więc od-

Z drugiej strony dziwić się tylko przychodzi czytając, że wstrzymanie postanowienia Kortezów jest lekceważeniem interesów skarbu hiszpańskiego. Finanse bez wątpienia w opłakany są tam stanie: ale czyż je wyratuje sprzedaż dóbr kościelnych? Czyż doświadczenie nigdy i niczego nie nauczy? Czyż ten środek nie był użyty i niestety w jak wielu krajach? Któreż finanse wyratował? Czy raczej nie zawsze poprzedził on tylko katastrofę? Namietność, słusznie mówią, najbardziej zaślepia, bo najmniej widzą ci co widzieć nie chcą. Zwątpiłoby przyszło o Hiszpanii, gdyby jej finanse już nie mogły być uratowane tylko naruszeniem cudzej

własności.

Ale tak nie jest, i właśnie ów dekret królowej oparty na przedstawieniu gabinetowym najlepszą jest tego otuchą. Pierwszy to krok rządu od rewolucyi lipcowej, który pozwalała wnosić, że Hiszpania wejdzie na drogę sobie właściwą, że kierunek polityki jej wewnętrznej będzie narodowy i zgodny z duchem jej tradycyi. Mniejsza o to że nie będzie gwardyi narodowej, skoro ta od ciągłych wstrząśnień kraju zasłonić nie zdołała. Ale wcale nie mniejsza, czy postanowienie zgubne, bo osłabiające ducha religii, fałszujące pojęcia zdrowe o własności, prowadzące zawsze i władzę i członków społeczeństwa do nadużyć, zostanie wykonanem. Dekret królowej Izabelli zawieszający to wykonanie jest szczęśliwym zwrotem w polityce, i wątpić nie można, że doda rządowi sił na jakich mu zbywa. Życzyć tylko należy narodom hiszpańskiemu, aby powołał reprezentantów godnych, cohy odzudli bezprawie które korona powstrzymała.

Korespondencya Czasu.

Wiedeń 1 października.

Stan giełdy zaczyna się polepszać. Papiery publiczne poszły nieco w górę, przemysłowe jeszcze stoją słabo. Wszakże akcyę kredytu ruchomego zdawały się wczoraj dźwigać. Dzienniki prowadzą dalej zacięty przeciw administracyi tego instytutu walkę. Dowodzą słusznie, że takowa sama tylko spekulacya giełdowa zajmowała się dotąd i że się w niej nie dość pokazała czysta a przytem słabą, gdyż ani kursu swych akcyj ani nawet papierów publicznych w terazniejszym przesileniu podtrzymać nie mogła. Co do pomocy przedsiębiorstwom przemysłowym, na który to cel kredyt ruchomy utworzonym został, o takowej nikt jeszcze się nie zajął. Rząd bowiem jak dotąd publiczną widać się zawiadzeniem, mocno na te nadzycia powstają. Mówią nawet, że baron de Bruck przedsięwzięnie środki do powstrzymania złego. Rząd ma prawo wglądać w czynności administracyi kredytu i usuwać powody, które go tak silnie w opinii publicznej zachwiały. Dziś już łączy wszyscy, że w dyrekcyi tego zakładu p. Pereira niewziął żadnego udziału.

Jeszcze niewiadomo, czy flota francuska wyszła z Tulu do Neapolu. Bar. Bourquenay mówił wczoraj, że już wyjść mogła. Czy austriacka połączy się z francuską i angielską, niewiadomo. Zależać to będzie od piemonckiej. Baron de Hilber spodziewany tu w tych dniach. Wracza z tem przekonaniem, że króla nieprzekonał i sam polityki tego monarchy niepojmując. Gabinet tutejszy trwa w swych dobrych radach. Lecz jak się zdaje, mało nadziei do pojednania. Na okólnik ks. Gorczakowa *Ost-deutsche-Post* odpowiedziała bardzo uprzejmie, lecz w gruncie widzi w nim nie jedną do-

tkliwą przymówkę. Każdy krok podobny powiększa w oczach Austrii wartość przymierza z Francją. To wrażenie, zdaje mi się, wywołał okólnik w wyższych sferach.

Pogodę mamy ciągle przesłizną.

Paryż 29 września.

Okólnik księcia Gorczakowa ogłoszony w *le Nord* i *Gazecie holońskiej*, jest dokumentem wielkiej wagi pod różnemi względami, a mianowicie pod względem europejskich przymierzy. Okólnik wyznaje, że ustalony skład przymierzy, to jest: że ustalo przymierze tak zwane święte. *Le Nord* zaś mógłby wyznać, że po okólniku księcia Gorczakowa ustaly na zawsze pogłoski o przymierzu francuzko-rosyjskiem, za którym mogła być księżna Matylda, część dworu i część Francyi, ale za którym nigdy nie był zapewne Napoleon III. Książę Gorczakow protestuje przeciw interwencyi Zachodu w sprawy greckie i neapolitańskie. *Union* i *Assemblée Nationale* poklaskują mu. *Siècle* zaś tak rozumuje: „Rosya żyła interwencyą w sprawy wewnętrzne narodów, nie ma więc teraz prawa protestowania przeciw nię; Rosya robiła interwencyą w interesie monarchów, a Zachód robi ją w interesie poddanych; różnica interwencyi jest wielka, ale prawo interwencyi nie ustalo.”

Sprawa neapolitańska znajduje się w zagnatwaniu, bo cel Zachodu powolnie się rozwija. P. de la Conr, dawny a dyzgracyonowany ambasador francuzki w Neapolu, woła, że nie wie za co popadł w nielaskę. Margrabia Antonini ma nie wiedzieć co się dzieje, ma nie odbierać instrukcyj i ma chodzić do hr. Walewskiego po nowiny. Nie wiadomo dla czego król neapolitański trzyma w Paryżu tego ambasadora, którego wiek uczynił zupełnie niezdolnym. Ojciec Gaudon z *Univera* urzędowy obrońca króla neapolitańskiego, chodzi zagniewany. Zapewnia on, że Zachód godzi na koronę Obojga Syeylii, że Anglia weźmie Sycylię a książę Murat Neapol, ale tak nie jest. Rząd francuzki wypiera się muratyzmu, *Globe* uważa go za prostą intrygę, która do niczego poprowadzić nie może. Zachodowi nie chodzi o koronę, lecz o interwencyą i oznaczenie zasady dalszych interwencyi. Zapewne skończy się w Neapolu na małym, ale Zachód otrzyma precedens, precedens płodny w wypadkach przyszłości.

Morning-Post poświęcił nowy artykuł przymierzu zachodniemu, które uważa za podstawę zachodniej i europejskiej pomyślności. *Le Pays* mówiąc o bliskim zebraniu się nowego kongresu, zapewnia, że kongres rozszerzy swe czynności i że weźmie pod rozwagę wiele nowych rzeczy.

Spóźnienie się z przybyciem do Paryża hr. Kisie-

CZĘŚĆ LITERACKO-ARTYSTYCZNA.

CEDROWY OSTRÓG *).

Nadzwyczaj gorące lato w r. 1735 sprowadziło wielkie klęski na całą Kanadę. Na polach wypaliło wszystkie zboża; bawoly i losie niemając ani dość paszy, ani wody, caleni stadami wywędrowały na zachód; pomniejsze strumienie zasilające większe jeziora i rzeki wyschły do suchu, tak dalece, że wszelkie komunikacye i handel zupełnie przeto utrudnione zostały; dzieć zaś mający naciągnąć z zapasami niewyprawnych futer, które zazwyczaj mieniali za płody francuzkiego przemysłu, niepokazali się ani w Montreal, ani w Tadussak. Nieznośne to upały położyły nawet kres wszelkim nieprzyjaźniom, gdyż między przeciwnikami, bez poprzednich układów, przyszło do milczącego zawieszenia broni. Z upadkiem sił cielesnych upadł i animusz wojenny; nikt nie miał siły nienawidzić się wzajemnie, bo walka wymagała zbyt wielkiego natężenia, przeto każdy na tém poprzestał, że się wzajemnie unikał. Z tego wynikała ta dogodność, że podróżni zmuszeni przebywać pustynie, niezachowywali już potrzebnych ostrożności i wszędzie gdzie im się podobało, mogli stanąć na popas lub nocleg, nie troszcząc się o więcej, gdy mogli znaleźć dobrą wodę i cieniste drzewo; powszechne wycieńczenie było najlepszym środkiem obrony.

Tylko ta jedna wyjątkowa okoliczność mogła usprawiedliwić postępowanie nie wielkiej karawany, która właśnie obozowała na północnym brzegu Cedrowego jeziora przy samej prawie granicy wyższej Kanady. Nie tylko bowiem stanowisko obrane przez nią, pomiędzy krańcem boru, a jeziorem, sprzyjało wszelkiemu napadowi, ale i utrudniało wszelką ucieczkę; nie widać nawet było najmniejszej ostrożności w ukryciu obozowego dymu; i zatarcia na ziemi śladów zostawionych przez karawanę.

Towarzystwo podróżne składało się z pięciu Huronów, tworzących straż przyboczną dwojga młodych ludzi, którzy się widocznie powierzili doświadczeniu tych przewodników. W rzeczy samej na widok tej pary można było zaraz odgadnąć, że życie w przedpotopowych lasach i scenerya puszczy, były im zupełnie nowe. Szczególniej młoda kobieta nie mogła ukryć dziecięcego podziwu. Usiadłszy obok swego towarzysza przeczuciła spojzenie swoje od lasu do jeziora, od jeziora ku niebu i zwracała się nakoniec na oblicze młodego mężczyzny. Roztaczający się przed nią krajobraz nosił piętno dzikiej wielkości, ale w tak przejmujący sposób, że tylko ten mógł nań patrzeć obojętnie, ktoby od małego przywykł do takich widoków. Po prawej stronie ciągnęła się szeroka równia, zamknięta łańcuchem wzgórz porośniętych niezbrodzionemi borami, gdy tymczasem na pochyłości ich podnóża szczyła się drobniutka trawka służąca za pastwisko samopas chodzącemu losiowi. Znaczna przerwa w łańcuchu pagórków pozwalała oku ścisnąć nieskończony ciąg dolin i gór, aż po sam kraniec widokowego. Po lewej, w promieniach słońca iskrzyło się jezioro, którego gładkie zwierciadło czasami tylko karbował omdlewający powiew; a na przeciw siedzących, otwierało się tuż urwisko skaliste, z którego zwisały się zwęglone szczątki świeżo

zapalonych chrustów.

Dwoje tych europejskich podróżnych tworzyło dziwne przeciwieństwo z otaczającą ich dziką i wspaniałą naturą. Jedwabna suknia młodej kobiety, rękawy krótkie po łokcie, siatkowe rękawiczki i atlasowy płaszcz tworzyły strój zwykłych ówczesnych paryżkich elegantek spacerujących po parku wersalskim. Ubiór ten podnosił wdzięk jej smukłej i delikatnej kibiści; gdy znowu, męzka piękność jej towarzysza nosiła wybitny charakter przekonania o własnej sile zł-godzonego wzięcznym formami. Wzrok, który co chwila zwracał na uroczą obok niego siedzącą istotę, pozwalał się domyślać, że gotówby życie stawić, byle tylko swą towarzyszkę ochronić od najmniejszej nieprzyjemności, od najniejszego zetknięcia się z niemiłym jakim przedmiotem. — Myśliwski ubiór jego, spięty był pasem, przy którym wisiał nóż łowiecki, a przez ramię miał zarzuconą strzelbę z piórką dziwerowaną lufką.

W niejakiem oddaleniu od tej młodej pary pasły się ich konie, przy których tuż około podróżnych tłomoków odpoczywali Huronowie. Długie milczenie przerwała młoda kobieta stłumionym głosem jakby w rozmowie ze sobą i wyciągając rękę ku jezioru, rzekła: a więc to tam?

— Tam kochana Henryko, odpowiedział najtkliwiej jej towarzysz; za kilka godzin znajdziemy się u długo szukanego przytulku. Czy się nie lekasz samotności?

— Jąbym się miała lekąć? przedjebym ciebie o to zapytać powinna.

— Dla czego?

— Boś żył na wielkim świecie i nie obce ci są jego przyjemności i tryumfy, kiedy ja zamieniłam tylko jedną samotność na drugą, z tą różnicą, że pierwsza była piekłem, druga będzie mi rajem.

— Oby tylko jaki wąż niechiał go nas pozabawić!

— Będziemy z nim walczyć; szczęście warte obrony, a nasze szczęście silne, jak to drzewo, którym burza może zachwiać, ale nie obalić.

— Powtórz to jeszcze raz Henryko, bo chcę być przekonany, że to wygnanie nie będzie dla ciebie źródłem boleści.

— Że nie, to nie, byleś ty mnie nie odstępował! a to co ty wygnaniem nazywasz, jest tylko oddaleniem się od natrętów i przesładowców i daje mi prawo żyć z tobą i dla ciebie samego.

Ludwik patrzył na nią z wyrazem wzruszenia i podziwu.

— O! żebyś znała uczucia budzące się we mnie po tych słowach! mówił on po krótkim przestanku, czuję się tak szczęśliwym, tak bardzo szczęśliwym, a przytém tak mi dziwno...

— Dla czego dziwno?

— Bo kiedy sobie wspomnę na to com wszędzie widział, i pytam się dla czego dla mnie ma być ten wyjątek i com takiego zrobił, żeby na tyle przywiązania zasłużyć.

— Staraleś się o nie, poświęciłeś mu majątek, znaczenie w świecie...

— Ciszęj mów Henryko.

— Czegóż się boisz? nasi przewodnicy prawie nie umieją po francuzku...

— Wiem o tém, ale to nie przeszkadza, żeby ci ludzie nie rozumieli którzy do nich przyszli podczas naszej rozmowy.

Młoda kobieta spojrziała w kierunku wskazanym jej przez towarzysza i postrzegła trzech nowych podróżnych rozmawiających z Huronami.

— Ludwiku! co to za ludzie? zapytała z przerażeniem i niespokojnością.

— Bez wątpienia jacyś myśliwoy, odpowiedział.

*) Powieść tę przypisują zmarłemu niedawno amerykańskiemu poecie Edgarowi Poe, który na płodach swych wycisnął piętno pewnej oryginalności, że nim się chlubi literatura Stanów Zjednoczonych.

lewa jest naturalnem i znaczącem. Rosya nie mogąc sprzeciwić się interwencji w sprawie neapolitańskiej, woli posłać do Paryża ambasadora wtenczas kiedy rzecz będzie, jeżeli nie skończona, to w połowie zrobiona. Hr. Walewski miał odebrać dwie inne protestacje przeciw interwencji w sprawie neapolitańskiej.

Dnia 1go października Cesarz będzie w Bordeaux. Zapewniają, że przyjmując obiad w tym mieście, Cesarz powie mowę, która wyjaśni dalszą politykę Francji i Zachodu. Cesarz jest zdrowy. Dnia 2go Cesarstwo wróci do St. Cloud. Powrót Cesarza giełdę zapewne podniesie. Książę Matylda pojechała do Stuttgartu. Książę Adalbert bawi jeszcze w Paryżu z powodu słabości swej żony. Spodziewany jest wkrótce syn księcia Toskańskiego. Nie ma już mowy o aresztowaniach. Pogłoska o aresztowaniach wojskowych zdaje się być mylną. Armia francuzka wie, że na każdym innym rzędzie straciłaby. Monitor floty zaprzeczył, aby rząd francuzki miał zamiar nie posyłać winowajców do Kajenny. Rząd posłał niedawno nowy transport winowajców i ma posłać wkrótce inny.

La Voix de la Verité odwołuje wiadomość o zabozrze dóbr duchownych w Polsce.

Paryż, który żyje giełdą, wyraża najrozmaitsze pogłoski w toku każdego spadku giełdy, ale im nie wierzy. Skończy się zapewne na małej kryzys finansowej. P. de Gasparin domaga się od rządu demontyzacji pieniędzy złotych, jakby wykonanie tej rzeczy było teraz podobne. Na taką reformę potrzeba dobrej sytuacji finansowej. Zakaz wywołania srebra jest doradczym, ale nań nie zezwala nauka ekonomii politycznej. Być może, że skończy się na zniesieniu stopy pieniędzy srebrnych, które mennica paryzka wybija codziennie w sumie półtora miliona franków. Bank wypłaca bilety samém złotem. Nie kwestya monetowa, lecz inne kwestye, które w ostatnim liście wyliczyłem, ciężar na giełdzie paryzkiej.

Francya gotuje się do nowego dzieła obchodzącego dobro całego świata. Hr. D'Escayrac de Lauture ma zamiar zrobić ekspedycyę do źródła Nilu. Opuścił on Paryż z inżynierami francuzkimi, niemieckimi i amerykańskimi. Naśladując p. de Lesseps dyrektora kompanii kanału suezkiego, hr. D'Escayrac de Lauture chce nadać swej ekspedycy charakter nie narodowy, który obudza zazdrość, lecz uniwersalny.

Kraków 3 października. W dniu jutrzejszym jako w Imieniu JCKAp. Mości, odbędzie się uroczyste nabożeństwo na Zamku.

Fmpor. bar. Barko dywizyoner wojsk w Taraowie objął tymczasowo dowództwo nad wojskami w Krakowie w miejsce zmarłego Fmp. hr. Leiningen.

Pogrzeb Fmp. hr. Leiningen-Westerburg odbył się dziś o godzinie 4ej z mieszkania jego przy ulicy 5go Jana do dworca kolei żelaznej, skąd o 10ej powieziono będzie jutro do Wiednia. Wszystkie wojsko wystąpiło w żałobnej parady i z muzyką odprowadziło karawan do dworca. Inne władze towarzyszyły również pochodowi pogrzebowemu jak najmniej zgromadziła się na ten obrządek wielka masa ludności.

Gminy Suchodół i Głowienka w ohw. Jasielskim deklarowały się na założenie dwóch oddzielnych szkół gmianych.

W tym celu zobowiązała się na utrzymanie przyjąć się mającego nauczyciela, gromada Suchodół corocznie w gotówce 40 złr. m. k. gromada Głowienka zaś w tym samym celu w gotówce 45 złr. m. k. i sześć korcy żyta wypłacać.

Dalej przyjęły te dwie gromady obowiązek, dwa odpowiednie budynki szkolne na swe kosztą wystawić, pokój szkolny potrzebnym urządzeniem opatrzyć, budynek szkolny zawsze w dobrym stanie utrzymać, czyszczeniem szkoły zawiadywać, nareszcie na ogrzanie szkoły corocznie sześć sagów drzewa bezpłatnie dostarczać.

— A od nich niema się czego obawiać?
— Czegóżby się miał obawiać kapitan de la Roche od swoich współziomków?
— Powierzchność trzech nowo przybyłych usuwała na bok wszelką wątpliwość o ich narodowości. Wszyscy trzej mieli strój kanadyjski: długi kaftan bez kołnierza przepasany u bioder pasem, przy którym wisiała siekierka i dwa worki z prochem i ołowiem. Resztę przyboru składały torby podróżne i strzelby.
— Najstarszy z nich wiekiem niski lecz silnie i zwięźle zbudowany mężczyzna, właśnie wdał się w rozmowę z naczelnikiem Huronów.
— A zatem przez wodę niemożemy się żadną miarą tam dostać? zapytał on:
— Żeby tam się dostać, musiałbyś mój bracie posiadać sposób spławienia czolna popiasku i zwirze; odparł dziki tonem ironicznym.
— A jakżeż idzie polowanie, czy dużo macie zwierzyny?
— Od sześciu dni żaden strzelec nie miał co włożyć do garnka.
— A połów ryb?
— Łososie boją się palących promieni słońca i siedzą na dnie jeziora.
— Czémże żyjecie?
— Pemikanem (drobne kawałki suszonego mięsa).
— Przewiduję, mówili myśliwi do dwóch swoich towarzyszy, przysłuchujących się tej rozmowie z wyrazem widocznego nieukontentowania, że jeszcze długo skazani będziemy na owsianą polówkę i żabią poledwicę. Wszystko to jak widzę mała pomyłka w kalendarzu, kiedy na lipiec przypada wielki post. Zresztą nie ma złego coby na dobre nie wyszło, bo chociaż upały popsuły nam polowanie i utrudniły podróż, to za to ochraniają nas od napaści Lisów (nazwisko dzikiego pokolenia).

To znaczne zapewnienie przyczynienia się w interesie wykształcenia ludu podaje się niniejszem z wyrazem należytego uznania do powszechnej wiadomości. — Z c. k. Rządu krajowego. Kraków 7go września 1856 r.

C. k. komisya krajowa dla spraw osobistych urzędów powiatowych w obrębie zarządu krakowskiego udzieliła opróżnione posady aktuariuszów powiatowych: kanceliście powiatowemu Michałowi Witkowskiemu przy urzędzie powiatowym w Krynicy; kanceliście powiatowemu Janowi Miączyńskiemu przy urzędzie powiatowym w Przeworsku; kanceliście powiatowemu Wincentemu Ossolińskiemu w Kolbuszowie i kanceliście powiatowemu Stanisławowi Wilczkowi w Rozwadowie.

Z c. k. komisji wyznaczonój do spraw osobistych miejscowych urzędów powiatowych. Kraków dnia 29go września 1856 r.

JCKAp. Mość najwyższem postanowieniem swoim z dnia 20go września raczył zamianować księdza Jana Lotockiego kanonika kapituły metropolitalnej grecko-katolickiej we Lwowie scholastykiem téjże kapituły i nadzorcą szkół dyecezyalnych.

Wiedeń 2 października. N. Pan nadał bar. Karolowi Hietzinger radcy tajnemu i radcy państwa, w uznaniu jego 50 letnich wiernych i odznaczających się usług, krzyż komandorski orderu Leopolda.

JCK. Mość najwyższem postanowieniem swoim z dnia 28go września udzielił konsens na budowę kolei żelaznej nadsisańskiej i na ruch na takowej.

Hr. Rechberg poseł prezydyałny przy Związku niemieckim przybył do Wiednia i miał zaraz naradę z hr. Buolem.

Towarzystwo kolei żelaznych rządowych z wyjątkiem akcyonaryuszów swoich do uiszczenia trzeciej wpłaty na akcye w ilości 100 franków na jedną akcyę. Wnoszone być mają od 1go do 10go listopada w główny kasie towarzystwa w Wiedniu i w kasie kredytu ruchomego w Paryżu; w pierwszej według kursu dziennego.

Jedno z pism nadreńskich katolickich pisze o konkordacie: Pobyt kardynała Viale Preła w Rzymie przedłuża się. Od czasu konsystorza był on codziennie u Ojca s., a w tym tygodniu naradzać się będzie z kongregacyą do nadzwyczajnych spraw kościelnych. Sam się przez się rozumie, że rozmowy jego z Papieżem i narady z konsystorzem tyczą się konk. rdatu. Jakkolwiek bowiem nie zajdzie żadna ważna zmiana w brzmieniu artykułów konkordatu, to przecież kardynał przekonawszy się na miejscu jak rzeczy stoją, musiał radzić Papieżowi, aby tenże zalecił biskupom austryackim mieć wzgląd na okoliczności i jak najęgiełniej wykonywać konkordat. Podobno że na właściwej drodze wiadomościom hiskopów, aby tam gdzie niektóre istniejące stosunki i zwyczaje w rzeczywistości stoją w kontradycy, czekał cierpliwie i roztropnie, unikając kroków zaczepnych. Jeden z prałatów jlnego wikaryatu zapewnił mi — dodaje korespondent rzymski pomienionego dziennika — że w wyższych kościołach duchownych w Rzymie panuje mniemanie, że konkordat wymagał poprzednio przechodniej ustawy i poprzedniego praktycznego przygotowania.

Niemcy.

Znana sprawa o kradzież depeusz w Potsdamie od czasu do czasu wychodzi z zapomnienia. Po skazaniu ajenta policyjnego Techen, o którym donieśliśmy, przysłała teraz kolęj na redaktora Gazety patryotycznej w Minden, Lindenberg, który wzywany do Potsdamu, nie stawił się, nadesłał świadectwo jako jest chory, co się wykazało być mylnem, i wreszcie pod strażą z Minden przywieziony został. Przesłóść p. Lindenberg jest bardzo podejrzanej prawości: nie tylko przechodził z jednego obozu po-

litycznego do drugiego, wedle tego czyja partya górą, ale również i w stosunkach swoich prywatnych miał już do czynienia z sądami. P. Kleist-Retzow zastawszy prezydentem westfalskim chciał założyć pod opieką swoją organ stronnictwa krzyżowego i wezwał w tym celu Lindenberg do objęcia redakcyi Gazety patryotycznej. Wybór ten zaszkodził stronnictwu. Co do wmiśzania jego w sprawę depeusz, rzecz się tak miała: Techen, który miał, jak wiadomo, podstępnie drogą przystęp do teki jenerała Gerlacha i radcy tajnego Niebuhra, znalazł w pierwszjej między innymi papiery, z których się wykazało, iż jenerał Gerlach używał Lindenberg do szpiegowania czynności Księcia Pruskiego bawiącego zwykle w Koblenz. Techen kopię jednego takiego listu sporządził i udzielił go Seiffartowi, przez którego doszedł on do księcia. Teraz więc wytoczono mu proces o obrazę księcia. Wszelako skarga opiera się na kopii listu nie zaś na liście oryginalnym — niewiadomo czy jenerał Gerlach wzywany na świadka uznaje autentyczność kopii i jak wyjaśni stosunek swój do księcia i Lindenberg, albowiem nie przybył na sądy, tłumacząc się chorobą. Proces odbywał się przy drzwiach zamkniętych i zaledwie 30 osób otrzymało pozwolenie pozostania w sali, wyraźnie wszakże zastrzeżono, aby wszyscy sprawodawcy dziennikarzy, którzy zezwają umyślnie na ten proces do Potsdamu przybyli, opuścili salę sądową. Zeznania jenerała Gerlacha na wiśmie odrzucono, żądając stawiennictwa. Mówią, że jenerał ten, naczelnik partyi krzyżowej wystąpi ze służby. Sąd kazał tymczasowo uwolnić Lindenberg za kaucyą 100 talarów.

Książę Karol Pruski wyjechał z żoną z Berlina do Wrocławia gdzie przyjmować będą Cesarzową Rosyjską wdowę.

W Neuwied odbyły się w cichości 26 września zaręczyny księcia Oskara Szwedzkiego księcia Gotlandyi, drugiego syna królewskiego (ur. 21 stycznia 1829) z księżniczką Zofią Nassauską (ur. 9 lipca 1836) najmłodszą przyrodną siostrą panującego księcia.

W Karlsruhe rozpoczęły się uroczystości dworskie z okazji zaślubin W. Księcia. W. Książę ułaskawił 44 zbrodniarzy. Uroczystości jeszcze się powiększą za spóźnionym tam dziś jutro przybyciem króla Pruskiego, Księstwa Pruskich i wielu książąt innych.

Książę Napoleon przybył 29 z. m. do Hamburga z powrotem z Danii i parę a może i kilka dni w tem mieście zabawi.

Gazeta powszechna (augsburska) nadmieniam, iż nie wiadome jej są powody, dla których zakazana została w Prusiech, gdyż od półtora roku nie był żaden jej numer w Prusiech konfiskowany. Rząd pruski nie zwykł nawet zakazywać dzienników, chyba wtedy gdy te obrażają króla lub techną wyraźną nienawiścią. Gazeta pomieniona redagowana zawsze bardzo oględnie, nie należała wprawdzie do wielbiłcieli polityki pruskiej, ale też nie doprowadzała po-

Hiszpania.

Gazeta z d. 24 września ogłasza dekret zawieszenia sprzedaży dóbr królewskich; dekret ten brzmi następująco:

Art. 1. Sprzedaż dóbr zwróconych duchowieństwu na mocy prawa z d. 3 kwietnia 1845 r. zostaje zawieszoną aż dopóki postanowieniem nie będzie co najwłaściwiej pod tym względem uczynić wypadnie.

Art. 2. Minister finansów poleconem ma wykonać niniejszego dekretu, z którego zdać ma sprawę w swoim czasie Korteżom.

Dan w Pałacu 23 września i t. d.

Dziennik Madrycki następująco podaje szczegóły o składzie rady przeznaczonej do przygotowania projektu do prawa dotyczącego rady stanu, która właśnie ukończyła w Madrycie swą pracę.

Liczba Radców oznaczoną jest na 33. Rząd bę-

dzie mógł co szóstego członka rady używać do misyji dyplomatycznych za granicą lub do ważnych poleceń w obrębie półwyspu.

Rada dzielić się będzie na sekcyje odpowiadające rozmaitym ministeryom, trybunałowi do spraw spornych, wydziałowi interesów zamorskich; porzucono jednak projekt pierwotnie przyjęty utworzenia Izby zamorskich, sądu spornego i patronatu królewskiego.

Utworzeni będą sekretarze pierwszjej i drugiej klasy i audytorowie. Sekretarz jeneralny z pensyą 30,000 realów przewodniczyć będzie wszystkim sekretarzom rady.

Jest prawdopodobnem że utworzenie tej korporacyi w krótko po przedstawieniu projektu do prawa nastąpi.

Korespondent z Madrytu do Independance belge donosi że w chwili przedłożenia konstytucy do zatwierdzenia królowej, taż żądając nowych koncesy od swoich ministrów, uczyniła jedynie wzmiankę o zawieszeniu sprzedaży dóbr kościelnych, aby jak mówiła zawiązać na nowo stosunki ze stolicą. St. Przedwczoraj kiedy ministrowie przedłożyli jej do zatwierdzenia wstęp do dekretu, królowa przeczytawszy go rzekła: Nie tego to ja tylko żądam, lecz chce aby również zawieszoną była sprzedaż dóbr należących do zakładów wychowania publicznego, do fundacyi dobroczynnych i gmin. Ministrowie odeszli zmieszani i wtedy to postanowili w radzie wstęp do dekretu wyrzucić. Co więcej marszałek O'Donnell udał się po zamknięciu rady do pałacu lecz królowa nieprzyjęła go pod pozorem słabości. Wyobraził sobie łatwo nieukontentowanie marszałka szczególnie gdy się dowiedział że marszałek Concha który w półgodziny po nim do pałacu przybył, przyjętym został. W tej chwili ruch niezwykły panuje w pałacu Buena-Vesta rezydentcy prezesa rady ministrów. Wprzeszłą niedzielę kał tenże wzwąć do siebie jednego z Grandów hiszpańskich, znanego z swych opinij liberalnych i ogromnego majątku. Marszałek oświadczył mu, iż nieczyzy sobie za żadną cenę polityki reakcyjnej, że owszem pragnie iść koleją polityki arcy-liberalnej, i prosił go aby użył wpływu swego na swych przyjaciół iżby go wspierali. Tenże sam Grand hiszpański powtórnie jest wezwany do pałacu Buena-Vista. Nagle to wezwanie może być spowodowanem ważnem jakimś przedsięwzięciem.

P. Fernandez Lazcoity zamianowany jest podsekretarzem w ministerstwie finansów; p. Yanez de Rivadeneira dyrektorem sprzedaży dóbr narodowych; p. Maria de Uhayon przechodzi do dyrekcyi kasy depozytowej, a p. Jose de Sierra powraca do jenerałego zarządu skarbu. Są to wszyscy przyjaciele p. Salaverryi. Każdy minister odrabia to, co zrobił jego poprzednik, a urzędnicy publiczni każdej kategorii doznają losu swych naczelników. Toczy się rzecz o zawieszeniu prawa zawotowanego przez Korteżów na korzyść wszystkich tych, którzy z urzędem 1840 z urzędu odsunęci byli. Ustawodawcze Kortezy zadecydowali, że lat 11 upłynionych od tej epoki liczyć się będą za lata służby, z prawem do przypadającej pensy. W ostatnich czasach aresztowano pewną liczkę karlistów; ci których nie zdołano ująć, rzucili się w góry, gdzie kilka zaraz w początku złupili kościołów. Jeżeli zawiakłania dłużej potrwać w wysokich sferach rządowych, prowincye wkrótce staną się łupem czy to fakcyi karlistowskich, czy band łupieżkich, z których każda bardzo jest dla mieszkańców niemylnym gościem.

Od kilku dni jest mowa o odkryciu min ołowiu z znacznym procentem srebra w prowincyi Ciudad-Real. Myny te jak mówią mają być bardzo bogate. Nie ma w tem ni; nadzwyczajnego, gdyż ziemia hiszpańska obfituje w minerały, a szczególnież prowincya Ciudad-Real. Rzymianie i Kartagińczycy starali się pod tym względem z kraj; tego ciągnąć koryzcyi. W czasie odkrycia Ameryki, królowie his-

wiedzi mi zaklamanie na wszystko panie Hrabio!..
— Mielcz przekleć! jeżeli ci życie mile, mielcz przerał mu Ludwik, odciągając go na bok.
— Miałebyś panie hrabio obawiać się czego? zapytał go awanturnik po cichu, lecz z widocznem współczuciem.
— Młodzieniec wpatrywał się weń podejrzliwie: nakońiec zapytał ostro: kto jesteś? jak się nazywasz?
— Jaktó panie hrabio niepoznajesz mię?
— Nie poznaje.
— I panna Henryka także?
— Chcę sobie przypomnieć, lecz niemożę...
— Czy godzi się tak zapomnieć starego znajomego strzelca z La Tremblai?
— Piotrze Laffut! — zawołała młoda pani w radośnem uniesieniu — tyżes to — ty mój stary przyjacielu, coś się opiekował mną w dziecięcych latach! coś pustą dziewczynkę z niebezpieczeństwem własnego życia wyratował z wody!
— Wzruszły to obie ręce podała myśliwcowi, które on z wzruszeniem i uszanowaniem do ust swoich przycisnął.
— W rzeczy samęj, to on, rzekł hrabia zbliżając się ku niemu i kładąc mu przyjaźnie rękę na ramieniu, to nasz poczciwy Piotr, któremu tyle winniśmy wdzięczności.
— A który tobie panie hrabio, jeszcze więcej winien, przerał Laffut — gdyż bez twej protekcyi musiałbym za kłusownictwo dotąd może wleźć w galerniczy.
— Widać, że Pan Bóg opiekuje się nami — rzekła Henryka — bo ze wszystkich osób, które znam w Europie, nikogo może niepragnęłabym bardziej zobaczyć; jak ciebie Piotrze.
— To samo i tobie mógłbym powiedzieć panno Hen-

ryko — mówił myśliwiec prawie do łez wzruszony — tak zupełnie niespodziewałem się tego szczęścia, że mi się to snem wydaje. Pytam własnych oczu czy nie niemyłą i czy doprawdy widzę przed sobą pannę Henrykę i hrabiego Nerac...
Ludwik przerał mu z niecierpliwością — i dodał po cichu: Niejestem więcej hrabią, nienazywam się Nerac, tylko kapitan Ludwik de la Roche.
— Miałebyś powód ukrywania się?
— I bardzo ważny — idzie tu o szczęście moje i Henryki.
— Niechże mi język odpadnie — mówił stary — jeżeli słówko pisnę niepotrzebne, — zapominam co było i znam tylko kapitana de la Roche. — Ależ powiedz mi panie czy zachowałeś wszelkie środki ostrożności? bo mię to dziwi, żeś się powierzył tym Huronom, ludziom niezastługującym na zaufanie pod żadnym względem? Niepytam ja z prostej ciekawości, bo znam tę okolicę jak własną kieszeń, i gdybym wiedział, kogo lub czego szukasz w tych miejscach...
— Dowiesz się o wszystkim — przerwała Henryka — będziemy prosić cię o radę.
— Rozkazuj pani — zawołał Piotr z wyrazem budzącym nieograniczoną ufność — rozrządaj mną, bom ja wasz duszą i ciałem — pamiętasz przecie panno Henryko jak będąc jeszcze dzieckiem, nazywałeś mię swoim starym niedźwiedziem — niedźwiedź się niezmienił; powiedz kto ci na drodze stoi, a jak Bóg w niebie, polamię kości...
Henryka chciała odpowiedzieć, lecz zamilkła z powodu przybycia dwóch Huronów, którzy wracali z polowania pomyślniejszego niż dni poprzednich, przynieśli bowiem dwa danielę ustrzelone nad brzegiem jeziora.
(Dalszy ciąg nastąpi.)

Przyjechali od 2 do 3 października. HOTEL DREZDEŃSKI. Maurycy Brzezani z żoną włoś. dobr z Wiednia.

KOLEJ ŻELAZNA oodzielnie. Pociągi osobowe odchodzą z Krakowa: Do Dębicy o godzinie 12tej min. 15 po południu.

Wiadomości handlowe i przemysłowe. Kraków 3 paźdz. Dowóz pszenicy z Królestwa Polskiego był bardzo znaczny.

WYKAZ urodzonych i zaślubionych w mieście Krakowie od dnia 21 do 31 lipca 1856. W parafii P. Maryi.

WYKAZ zmarłych chrześcian w mieście Krakowie, od dnia 21 do 31 lipca 1856 włącznie.

WYKAZ zmarłych chrześcian w mieście Krakowie, od dnia 21 do 31 lipca 1856 włącznie.

1073. Jedrzejkiewicz Antoni syn krawca dni 9 na konwulsye. 1074. Muszyńska Maryanna tydzień 1 na konwulsye.

WYKAZ zmarłych starozakonnych na Kazimierzu od dnia 21 do 31 lipca 1856 włącznie.

WYKAZ

246. Engländera Herszla córka bezimienna dni 6 na brak sił. 247. Widmann Ryfke wyrobnica lat 60 ze starości.

Doniesienie literackie. Drugi poszyt biografii CESARZA NAPOLEONA III.

PRZESTROGA. KAROL PIRAZZI Optyk w Krakowie w Rynku Głównym w Domu N. 237.

Wielki skład Zabawek Dziecinnych i znaczny zapas zegarków kieszonkowych z fabryk Genewskich zostały mnie nadane.

LEON FEINTUCH w Rynku głównym pod Nr. 16 w tak zwanej Szarej Kamienicy, objął na czas JARMARKU ŚWIĘTO - MICHAŁSKIEGO

Skład komissowy Towarów bławatnych, a mianowicie PŁÓCIEN prawdziwie LNIANYCH, pod gwarancją fabryk tak krajowych jako i zagranicznych.

Fabryka wyrobów lnianych i bawełnianych WILHELM LAURER z Schönberga w Morawie.

(Buda na czas jarmarku w Krakowie, w głównym Rynku.) Podaję niniejszem do wiadomości powszechniej, iż jako fabrykant austriacki, wyroby swoje lniane i bawełniane tylko po stale oznaczonych cenach sprzedaję.

Ich bringe zur allgemeinen Kenntniß, daß ich als österreichischer Fabrikant meine Leinen- und Baumwoll-Waaren-Erzeugnisse nur zu festgesetzten Fabrikspreisen verkaufe.

P. NIEDZIELSKI zaleca Szanownej Publiczności swój Skład Towarów bławatnych modnych.

sukna, płócien, chustek rumburskich, holenderskich i szlaskich w całych i pół-sztukach po cenach fabrycznych.

Do handlu Jana Bredy na Podelwiu przy ulicy Grodzkiej nadchodzi co trzeci dzień piwo świeże wiedeńskie.

MARCIN BENEKER Fabrykant Rekawiczek z PRAGI

poleca swój Skład licznie zaopatrzone w różne gatunki rekawiczek glansowych i cienkich do prania.

DOM przy ulicy Floryańskiej pod L. 546 jest do sprzedania z wolnej ręki.

Ein neues noch wenig benütztes Fortepiano

ist zu verkaufen im Hause N. 220 am Franziskaner Platz. Nowe Fortepiano bardzo mało używane.

Dr. ADOLF GEISLER z Tarnowa, mianowany Advokatem w Krakowie, mieszka przy ulicy Grodzkiej pod N. 200.

C. k. Teatr w Krakowie. W sobotę dnia 4 października na uroczystość urodzin J. C. Mości.

Od Ekspedycyi „CZASU“. Na dniu 3 października wysłano Dodatek miesięczny z września na następujące stałe pocztowe.

Do numeru dzisiejszego dołącza się Dodatek.

Table with 7 columns: Dnia, Godzina, Wys. bar. w lin. par. przy 0° Reaum., Stan ciep. podług Reaumura, Wilgotn. powietrza względna, Kierunek i natężenie wiatru, Stan nieba, Zjawiska napowietrzne, Zmiana ciepła w ciągu dnia od 1 do 10.

URZĘDOWE.

Kundmachung

der Vorlesungen an k. k. polytechnischen Institute in Wien im Studienjahre 1856 u. 1857 und Vorschriften für die Aufnahme in dasselbe.

[Nr. 35,563.] Organisation. (1891-2) Das k. k. polytechnische Institut enthält als Lehranstalt zwei Abtheilungen:

I. Die technische, in welcher die physikalisch-mathematischen Wissenschaften und deren Anwendung auf alle Zweige technischer Ausbildung gelehrt werden.

II. Die kommerzielle, welche alle Lehrgegenstände zur gründlichen theoretischen Ausbildung für die Geschäfte des Handels umfasst.

Ausser diesen beiden Abtheilungen befinden sich am Institute noch:

III. Der Vorbereitungs-Jahrgang für Jünglinge, deren Vorbildung den für die Aufnahme in die technische oder kommerzielle Abtheilung festgesetzten Bedingungen nicht entspricht, und die wegen bereits erreichten 18ten Lebensjahre nicht mehr in die Realschule gewiesen werden können.

IV. Die Gewerbszeichenschule, in denen Jünglinge jedes Alters, welche sich irgend einem industriellen Zweige widmen, den jedem derselben entsprechenden Zeichenunterricht erhalten.

Von Sprachen werden am Institute die orientalischen öffentlich, und die den Hörern am Institute nützlichsten europäischen ausserordentlich gelehrt.

Ordentliche Lehrgegenstände.

- Die Elementar-Mathematik, Professor Josef Kolbe. Die reine höhere Mathematik. Die darstellende Geometrie, Professor Johann Höng. Die Mechanik- und Maschinen-Lehre, Professor Regierungsrath A. Ritter von Burg. Die praktische Geometrie, Professor Friedrich Hartner. Die Physik, Professor Dr. Ferdinand Hessler. Die Landbau-Wissenschaft, Professor Josef Stummer. Die Wasser- und Strassenbau-Wissenschaft, Professor Josef Stummer. Die Mineralogie, Geognosie und Paläontologie, Professor Dr. Franz Leydolt. Die Botanik, Professor Dr. Franz Leydolt. Die allgemeine technische Chemie in Verbindung mit Eigenen Übungen in einem Laboratorium der analytischen Chemie, Professor Dr. Anton Schrötter. Die chemische Technologie in Verbindung mit praktischen Übungen in einem eigenen Laboratorium, vortragen von dem supplirenden Professor Dr. Josef Pohl. Die mechanische Technologie, Professor Georg Altmütter. Die Landwirthschaftslehre, Professor Dr. Adalbert Fuchs. Das vorbereitende technische Zeichnen, Professor Johann Höng. Das Blumen- und Ornamenten-Zeichnen Professor Anton Fiedler.

- In der kommerziellen Abtheilung. Die Handelswissenschaft, Professor Dr. Herrmann Blodig. Das österreichische Handels- und Wechselrecht, Professor Dr. Herrmann Blodig. Der kaufmännische Geschäftsstil, Professor Karl Langner. Die Merkantilrechenkunst, Professor Georg Kurzbauer. Die kaufmännische Buchhaltung, Professor Georg Kurzbauer. Die Warenkunde, supplirender Professor Adolf Machatschek. Die Handelsgeographie, supplirender Professor Dr. Adolf Schmidt. Für beide Abtheilungen. Die türkische Sprache, Professor Moritz Wickenhauser. Die persische Sprache, Professor Heinrich Barb. Die vulgar-arabische Sprache, Lehrer Anton Hassan. Die italienische Sprache und Literatur, Lehrer Franz Banetelli.

- Ausserordentliche Vorlesungen Die juridisch-politisch und kameralistische Arithmetik, Vice-Direktor Josef Beskiba. Der Maschinenbau und die Maschinenberechnung, Professor Johann Höng. Die Anwendung der Lehren der Mechanik auf einzelne Theile der Baukunst, Docent der k. k. Ingenieur Georg Rebhann. Die analytische Geometrie im Raume, Professor Mathias Hartmann, Edler von Franzensheld. Die österr. Zoll- und Staatsmonopols-Ordnung, Professor Dr. Herrmann Blodig. Ueber das Mikroskop und dessen Anwendung, der supplirende Professor Dr. Josef Pohl. Die französische Sprache und Literatur, Lehrer Georg Legat. Die englische Sprache und Literatur, Docent Johann Högel. Unterricht in der Kalligraphie, Lehrer Jakob Klaps. Die chirurgischen Hilfeleistungen bei Unglücksfällen, Docent Johann Kugler. Die obligaten Lehrgegenstände für den Vorbereitungs-Jahrgang sind:

- Die Elementar-Mathematik. Die Experimental-Physik. Die Naturgeschichte aller drei Reiche der Natur. Die Stilleistik. Das vorbereitende Zeichnen. Der Unterricht in der Gewerbszeichenschule umfasst:

- Das vorbereitende Zeichnen. Das Manufacturzeichnen. Das Zeichnen für Baugewerbe und Metallarbeiter. Das Zeichnen für Maschinen und deren Bestandtheile. Populäre Vorträge an Sonn- und Feiertagen finden mit für Jedermann freiem Zutritte statt: Ueber Arithmetik. Ueber Geometrie. Ueber Mechanik. Ueber Experimental-Physik.

Vorschriften

für die Aufnahme in das k. k. polytechnische Institut. Die Aufnahme als ordentlicher oder ausserordentlicher Hörer findet vom 20. September bis 1. Oktober Vormittags in der Direktionskanzlei statt. Derjenige, welcher durch Krankheit verhindert ist, sich vor Ablauf dieses Termines persönlich um die Aufnahme zu melden, hat letztere schriftlich bei der Direction anzusuchen, und über die Ursache seiner Verhinderung standhältige Beweise beizubringen; widrigenfalls die Aufnahme nicht erfolgt, weil auf nachträglich beigebrachte Verhinderungs-Zeugnisse keine Rücksicht genommen wird. Jeder aufzunehmende muss einen Ausweis über seine Beschäftigung bis zur Aufnahmezeit vorlegen, und muss die zu einem erfolgreichen Besuche der Vorlesungen notwendigen Kenntnisse der deutschen Sprache besitzen, worüber in zweifelhaften Fällen eine Prüfung am Institute der Aufnahme vorgeht.

Die Aufnahme muss für jedes Jahr erneuert werden. Um als ordentlicher Hörer irgend eines Lehrfaches der technischen oder kommerziellen Abtheilung aufgenommen zu werden, muss man die Realschule mit 6 Jahrgängen, oder des Obergymnasiums mit 8 Jahrgängen, oder den Vorbereitungs-Jahrgang am Institute, mit wenigstens erster Fortgangs-Classe in allen Lehrfächern absolvirt haben, oder sich einer

Aufnahme- (Maturitäts-) Prüfung über alle Lehrgegenstände des Vorbereitungs-Jahrganges mit gleichem Erfolge unterziehen.

In Bezug auf das Lebensalter findet für die Aufnahme in diese beiden Abtheilungen am Institute keine Beschränkung statt.

Jeder Studierende in diesen beiden Abtheilungen kann sich die Lehrfächer wählen, die ihm für sein individuelles Bedürfniss nützlich scheinen, mithin auch jedes einzelne Fach mit jedem andern aus beiden Abtheilungen verbinden. Wer als ordentlicher Hörer für irgend ein Lehrfach aufgenommen zu werden wünscht, muss sich jedoch über die für dasselbe erforderlichen Kenntnisse ausweisen.

Aus dem Vorbereitungs-Jahrgange ist das Aufsteigen unmittelbar in die höhere Mathematik nicht gestattet.

Der ausserordentliche Hörer hat sich seiner Aufnahme wegen gleichfalls in der Direktionskanzlei zu melden; er ist des Beweises seiner Vorkenntnisse entoben, kann aber auch kein amtliches Prüfungszeugniss des Professors ansprechen.

Wer nur einen Cyclus von Vorlesungen eines Faches zu besuchen gedenkt, wird als Gast angesehen, und hat seine Zulassung bei dem betreffenden Professor anzusuchen; ohne diese Genehmigung ist es nicht gestattet, Vorlesungen beizuwohnen.

Jeder sowohl ordentliche als ausserordentliche Hörer hat die Aufnahme-Taxe von Vier Gulden, nebst 15 kr. Stempelgebühr, ferner für jeden Semester Zwölf Gulden Unterrichtsgeld zu entrichten. Die Aufnahme-Taxe und der Stempel ist gleich bei der Aufnahme, das Unterrichtsgeld von den ordentlichen Hörern im Verlaufe des Semesters in halbjährigen Raten spätestens am 1. Dezember und 1. Mai, von den ausserordentlichen Hörern aber binnen der ersten 14 Tage jedes Halbjahres zu erlegen.

Die Bedingungen, unter welchen die Befreiung von der Entrichtung des Unterrichtsgeldes angesucht werden kann, sind mittelst Anschlag in der Vorhalle des Instituts-Gebäudes kund gemacht.

Jünglinge, welchen die für die Aufnahme in die technische oder kommerzielle Abtheilung vorgeschriebenen Studienzeugnisse fehlen, und die sich auch der Aufnahmeprüfung nicht mit gutem Erfolge unterziehen können, werden in den Vorbereitungs-Jahrgang aufgenommen, wenn sie achtzehn Jahre alt, oder doch vor dem 1ten Jänner 1839 geboren sind, und nachweisen können, dass sie sich bereits mit Erfolg in einer praktischen Richtung verwendet haben. Jüngere Aufnahmewerber werden an die Realschulen gewiesen.

In den Vorbereitungs-Jahrgang werden weder ausserordentliche Hörer noch Gäste zugelassen. Die Schüler des Vorbereitungs-Jahrganges sind zum Erlage der Aufnahme-Taxe von vier Gulden nebst Stempeltaxe und eines Unterrichtsgeldes von sechs Gulden für jedes Halbjahr verpflichtet, welches spätestens bis 1. Dezember und 1. Mai entrichtet sein muss. Für die ausserordentlichen Lehrgegenstände, für die Sprachen und für die Gewerbszeichenschule bleibt die Aufnahme den betreffenden Professoren und Lehrern überlassen, und ist auch im Laufe des Jahres gestattet.

Die Direktion des k. k. polytechnischen Institutes. Wien am 31. Juli 1856.

Obwieszczenie.

odczytów na polytechnicznym instytucie wiedeńskim na rok 1856/57 i przepisów dotyczących się przyjęcia

Organizacya.

C. k. instytut polytechniczny jako zakład naukowy zawiera w sobie dwa oddziały:

I. Techniczny, w którym fizykalno-matematyczne umiejętności i zastosowania tychże na wszelkie gałęzie technicznego wykształcenia się wykładają.

II. Komercyjny (handlowy) który wszystkie przedmioty naukowe dotyczące się gruntownego teoretycznego wykształcenia w interesach handlu, obejmuje.

III. Oprócz tych dwóch oddziałów znajdują się jeszcze przy tymże instytucie: rok przygotowawczy dla owych młodzieży, którzy poprzednie wykształcenie istniejącym warunkom w celu przyjęcia na oddział techniczny lub handlowy nieodpowiada, a którą dla przebytego 18 roku wieku do szkół realnych przyjęto niemożna.

IV. Szkoła rysunkowa dla rękodzielników, w której młodzież różnego wieku, poświęcając się jakiegobądź gałęzi przemysłowej odpowiedniemu temu nauce w rysunkach otrzymuje.

Z języków zaś w tym instytucie wykładane będą, język wschodni publicznie, zaś dla słuchaczy nadzwyczajnie użyteczne mowy europejskie.

Na oddziale technicznym.

Na oddziale technicznym.

Matematyka niższa, Professor Józef Kolbe. Matematyka wyższa. Geometria okręglona, Professor Jan Höng. Mechanika i nauka o maszynach, Professor i radca rządowy A. kawaler Burg.

Geometria praktyczna, Professor Fryderyk Hartner. Fizyka, Professor Dr. Ferdinand Hessler. Rolnictwo, Professor Józef Stummer. Umiejętność budownictwa wodnego i dróg, Professor Józef Sumer.

Mineralogia, Geognosia i Paleontologia, Professor Dr. Franciszek Leydolt.

Botanika, Professor Dr. Franciszek Leydolt. Powszechna techniczna Chemia w połączeniu z własnymi ówoczeniami w pracowni robiorowej Chemii, Professor Dr. Antoni Schrötter.

Technologia chemiczna połączona z praktycznymi ćwiczeniami w osobnej pracowni, wykładana przez profesora zastępcę Dr. Józefa Pohl.

Technologia mechaniczna, profesor Jerzy Altmütter. Ekonomia czyli nauka zarządu gospodarczego, Professor Dr. Wojciech Fuchs.

Zasady rysunku technicznego, Professor Jan Höng. Rysunek kwiatów i ozdób, Professor Antoni Fiedler.

Na oddziale komercyjnym czyli handlowym: Umiejętność handlowa profesor Dr. Herrmann Blodig.

Prawo handlowe i wekslowe austriackie profesor Dr. Blodig. Korespondencya handlowa profesor Karol Langner.

Arytmetyka kupiecka profesor Jerzy Kurzbauer. Buchalterya kupiecka detto detto.

Towaroznawstwo, profesor zastępcza Adolf Machatschek. Jeografia handlowa, profesor zastępcza Dr. Adolf Schmidt.

Na obydwóch oddziałach. Język turecki, profesor Maurycy Wickenhauser. Język perski, profesor Henryk Barb.

Pospolity język arabski, nauczyciel Antoni Hassan. Język włoski i literatura, nauczyciel Franciszek Banetelli.

Nadzwyczajne odczyty. Arytmetyka prawniczo-polityczna i kameralna Poddyrektor Józef Beskiba.

Zasady budownictwa maszyn i obrachowania maszyn, profesor Jan Höng.

Zastosowanie nauk mechaniki na pojedyncze części budownictwa, docent c. k. inżynier Jerzy Rebhann.

Geometrya rozbiorowa w przestrzeni, profesor Hartman z Franzensheld. Austriackie prawo cłowe i monopoli państwa, profesor Dr. Herrmann Blodig.

O mikrosciope (drobnowidz) i użycie tegoż, profesor zastępcza Dr. Józef Pohl.

Język francuzki i literatura, nauczyciel Jerzy Legat. Język angielski i literatura, docent Jan Högel. Kaligrafia, nauczyciel Jakob Klaps.

Udzielenie pomocy chirurgicznej w razie nieszczęść, docent Jan Kugler.

Obowiązkowe przedmioty naukowe przygotowawcze, są: Matematyka niższa.

Fizyka zastosowana. Historia naturalna wszystkich trzech królestw natury. Stilleistyka.

Zasady rysunku. Nauka o szkole rysunkowej dla rękodzielników obejmują: Zasady rysunku.

Rysunek rekodzieli. Rysunek dla przemysłu w budownictwie i do robót w metalu. Rysunek maszyn i ich części.

Pospolite odczyty odbywać się będą w niedziele i święta w wolnym wstępie każdemu.

Z Arytmetyki. Z Geometrii. Z mechaniki. Z fizyki zastosowanej

Przepisy

dotyczące się przyjęcia do c. k. instytutu polytechnicznego. Jako zwyczajny lub nadzwyczajny słuchacz, można być przyjętym od 20 września do 1 października w przedpołudniowych godzinach w kancelaryi dyrektora. Kto z przyczyny słabości przed upływem terminu o przyjęcie swe osobie nie może zgłosić, ten musi o to później pisemnie prosić i przyczynę swęj przeszkody stale udowodnić; w przeciwnym razie niebądźby przyjętym, ponieważ zaświadczenia o zasługę przeszkodzić później przedłożone niemają wględu.

Starający się o przyjęcie powinien wykaz z swego zatrudnienia poprzedzającego aż do czasu przyjęcia przedłożyć, oraz w celu korzystania z odczytów należyta świadomość języka niemieckiego posiadać, w niepewnych więc rzeczach poprzedzi przyjęcie egzamin dotychczasowy.

Przyjęcie potrzeba co roku odnawiać. Aby zaś w którymkolwiek bądź zawodzie technicznym lub komercyjnym wydziału jako zwyczajny słuchacz być przyjętym, należy albo sześć lat szkół realnych, albo gimnazjum wyższe o 8 latach, albo rok przygotowawczy, na samym instytucie, z postępowaniem w wszystkich gałęzi naukowych ukończyć, albo narażenie egzamin dojrzałości z wszelkich przedmiotów naukowych roku przygotowawczego z równym postępowaniem.

Co do wieku nie zachodzi ograniczenie, aby na jeden z oddziałów tegoż instytutu zostać przyjętym.

Każdemu uczącemu się wolno jest, owe gałęzie naukowe wybierać, które mu wszędziekolwiek użyteczne być się zdają, a zatem gałąź jednego oddziału z jaką inną drugiego łączyć. Każdem zwyczajny słuchacz musi się jednak należycie wiadomościami owej gałęzi naukowej wykazać, na którą chce być przyjętym.

Bezpłatnie przejście z roku przygotowawczego na wydział matematyki wyższej nie jest dozwolone.

Nadzwyczajny słuchacz obowiązany jest w celu przyjęcia swego, także do zgłoszenia się w kancelaryi dyrektora; niepotrzebuje wprawdzie swe poprzednie wykształcenie udowodniać, lecz może od profesora z tego powodu tylko zaświadczenie prywatne, nigdy zaś urzędowe z powodu swych egzaminów żądać. Ci którzy obrę odczytów w jednej gałęzi odczytów zamysławiają, uważani będą jako goście, i mają się w celu przyjęcia u należytego profesora zgłosić, inaczej im niewolno bez tego zezwolenia odczyty podobne zwiedzać.

Każdy tak zwyczajny jako i nadzwyczajny słuchacz, ma także przyjęcia z 4 rens, prócz należności za stępel 15 graczarów, dalej za każdy kurs 12 rens. m. k. jako pieniądze naukowe zapłacić. Takse przyjęcia i stępel składają zwyczajni słuchacze zaraz przy przyjęciu, zaś pieniądze naukowe w kursie w ratach półrocznych najdalej do 1go grudnia i 1go maja nadzwyczajni słuchacze zaś w pierwszych 14tu dniach każdego półroku. Warunki pod jakimi uwolnienie od pieniędzy naukowych uzyskać można, będą ogłoszone pisemnie w wywieszonym w przedsiłku budynku instytutu. Młodzież, której w celu przyjęcia na techniczny lub komercyjny wydział przepisane zaświadczenia brakują, a która także w celu przyjęcia egzaminu dojrzałości dobrze obstad niemoże, przyjęta zostaje na rok przygotowawczy, jeżeli 18ty rok wieku przebyła, lub kto był przed 1 styczniem 1839 urodzony, oraz dowód złożyć może, że w jakim praktycznym wydziale dobre mają wykształcenie. Starający się o przyjęcie w młodszym wieku może być przyjętym do szkół realnych.

Na rok przygotowawczy, nieprzyjmuje się ani nadzwyczajnych słuchaczy ani gości. Uczniowie roku przygotowawczego mają prócz stępla także przyjęcia 4 reńskie i jako pieniądze naukowe 6 rens, za każde półroczno składac, które to ilości najpóźniej do 1go grudnia i 1go maja zapłacone być mają.

Przyjmowanie na odczyty przedmiotów naukowych nadzwyczajnych na udzielenie w językach lub w rysunku dla rękodzielników, zależy od należącego profesora lub nauczyciela, i dozwolone jest także w ciągu roku.

Dyrekcya c. k. instytutu polytechnicznego. Wiedeń 31go lipca 1856.

Konkurs-Ausschreibung.

[Z. 492 praes.] Bei dem Neu-Sandec k. k. Kreisgerichte ist eine Gerichts-Adjunktenstelle mit dem Gehalte jährlicher 500 fl. C. M. und dem Vorrückungsrechte in die höheren Gehaltsstufen von 600 fl. und 700 fl. C. M. in Erlidigung gekommen.

Bewerber um diese Stelle haben ihre nach Vorsehrift des kais. Patentes vom 3. Mai 1853 N. 81 R. G. B. verfassten Gesuche binnen 4 Wochen vom Tage der dritten Einschaltung in die Krakauer Zeitung im vorgeschriebenen Wege, anher zu überreichen.

Vom Praesidium des k. k. Kreisgerichtes. Neu-Sandec am 18. September 1856. (2019-3)

Kundmachung.

[N. 886.] An der Mysłenier Haupt-Schule Wadowicer Kreises ist die Lehrer Stelle landesfürstlichen Patronats, mit einem jährlichen Gehalte von 350 fl. CM. in Erlidigung gekommen.

Bewerber um selbe haben ihre gehörig instruirten Bittgesuche, mit Beobachtung der Stempelvorschriften, im gesetzlich vorgeschriebenen Wege unausweichlich bis zum 31. Oktober 1856 an das bischöfliche Konsistorium gelangen zu lassen; wie auch die Nachweisung zu liefern, dass sie für die Anforderungen des hohen k. k. Unt. Minist. Erlasses vom 15. September 1854 Z. 5984 (Land. Regr. Erlass vom 1. März 1855 Z. 23,267) die nötige Befähigung besitzen.

Vom bischöflichen Konsistorium. Tarnow, am 10. September 1856. (1954-2-3)

Paul Pikulski Kanzler.

Lizitations-Ankündigung. (2-3)

[Nr. 8709.] Von der k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltung in Wadowice wird zur allgemeinen Kenntnis gebracht, dass zur Verpachtung des Bezuges der allgemeinen Verzehrungssteuer von der Fleischschrotung und den steuerbaren Viehschlachtungen Tar.-Post-Nr. 10 bis 16, dann vom Weinausschank Tar.-Post-Nr. 4 bis 6 in den Pachtbezirken Biala, Andrychau, Landskron, Kenty, Kalwarya, Mysłenice, Skawina, Wadowice und Oswiecim auf die Dauer vom 1. November 1856 bis Ende Oktober 1859, unter Vorbehalt des Rechtes der wechselseitigen Aufkündigung vor Ablauf des ersten und zweiten Jahres in der festgesetzten Frist öffentliche Versteigerung bei derselben abgehalten werden.

Der Umfang eines jeden Pachtbezirks, die Steuerobjekte, der Betrag des Ausrufspreises und des Vadiums, wie auch

der Zeitpunkt der Lizitationstagsfahrt, sind aus dem beiliegenden Verzeichnisse zu entnehmen.

Diejenigen, welche an dieser Lizitation sich beteiligen wollen, haben vor dem Beginne derselben, den 10ten Theil des Ausrufspreises als Vadium, im Baaren oder in k. k. Staatspapieren die nach den bestehenden Vorschriften berechnet und angenommen werden, der Lizitations-Commission zu übergeben.

Es werden auch schriftliche Anbothe angenommen, dieselben müssen jedoch spätestens bis zum letzten Tage vor der betreffenden Lizitationstagsfahrt, bei dem Vorsteher der Finanz-Bezirks-Direction in Wadowice versiegelt überreicht werden, mit dem vorgeschriebenen Vadium belegt sein, den angebotenen Jahrespachtsumme nicht bloss in Ziffern, sondern auch mit Buchstaben, nebst der ausdrücklichen Erklärung enthalten; dass dem Offerenten die Lizitationsbedingungen, welchen sich derselbe unbedingt unterzieht, genau bekannt sind.

Die übrigen Lizitationsbedingungen können bei der Kameral-Bezirks-Verwaltung und vom 30. September 1856 angefangen, bei der Finanz-Bezirks-Direction in Wadowice und bei den in Wadowice Finanz-Bezirk bestehenden k. k. Finanzwache-Commissäre eingesehen werden.

Von der k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltung. Wadowice am 19. September 1856.

Verzeichniss.

Zur Lizitations-Ankündigung vom 19. September 1856 wegen Verpachtung des Bezuges der allgemeinen Verzehrungssteuer von der Fleischschrotung und den steuerbaren Viehschlachtungen T.-P. 10 bis 16, dann vom Weinausschank T.-P. 4 bis 6, ferner der Zuschläge für die einzelnen Stadtgemeinden während der Zeitperiode vom 1. November 1856 bis Ende Oktober 1859.

Table with columns: Pacht-Bezirk, Der Ort, Ausrufs-Preis (fl. kr.), Vadium (fl. kr.), Lizitations-Tagsfahrt. Rows include: 1. Stadt Andrychau, 2. Stadt Biala, 3. Stadt Kalwarya, 4. Stadt Kenty, 5. Stadt Landskron, 6. Stadt Mysłenice, 7. Stadt Oswiecim, 8. Stadt Skawina, 9. Stadt Wadowice.

Edict.

[Nr. 2136.] Vom k. k. Städt. deleg. Bezirksgerichte Neu-Sandec wird den dem Wohnorte nach unbekannt: Josef Strowski, Fortunat Strowski und Thekla Strowska mittelst gegenwärtigen Ediktes bekannt gemacht, es habe wider Frau Juli Strowska, Herrn Heinrich Strowski, Andreas Strowski, Karl Strowski, Josef Josef Labos k. k. Finanz-Konzept wegen Zahlung der Summe per 423 fl. C. M. S. N. G. unter 5. Juli 1856 Z. 2136. die Klage bei dem Neu-Sandec k. Städt. deleg. Bezirksgerichte angebracht und um richterliche Hilfe gebeten, worüber die Tagsatzung auf den 11ten Dezember 1856 um 9 Uhr Vormittags angeordnet wurde. Da der Aufenthaltsort der Belangten Herrn Josef und Fortunat Strowski, dann der Frau Thekla Strowska unbekannt ist, so hat das k. k. Städt. deleg. Bezirksgericht zu Neu-Sandec zu deren Vertretung und auf deren Gefahr und Kosten den hiesigen Landes-Advokaten Herrn Dr. Pawlikowski mit Substituierung des Herrn Landes-Advokaten Dr. Zieliński

Curator bestellt, mit welchem die angebrachte Rechtssache nach der in Galizien vorgeschriebenen Gerichtsordnung verhandelt werden wird.

Durch dieses Edikt werden demnach die Belangten erinnert, zur rechten Zeit entweder selbst zu erscheinen, oder die erforderlichen Rechtsbehelfe dem bestellten Vertreter mitzutheilen, oder auch einen anderen Sachwalter zu wählen und diesem k. k. Bezirksgerichte anzuzeigen, überhaupt die zur Verteidigung dienlichen vorschriftsmässigen Rechtsmittel zu ergreifen, indem sie sich die aus deren Verabsäumung entstehenden Folgen selbst beizumessen haben werden.

Vom k. k. Städt. deleg. Bezirksgericht.
Neu-Sandec den 10. September 1856. (2062-2-3)

Kundmachung. (1-3)

[Nro 16.851.] Von Seite der Wadowice k. k. Kreisbehörde, wird hiemit zu Folge hohen Landesregierungs-Erlasses vom 13ten September 1856 Nro 27,294 bekannt gegeben, dass zur Sicherstellung des Erfordernisses, das ist, Erzeugung, Zufuhr und Zerschlagelung des Deckstoffs im Podgorzer Strassenbaubezirke für die dreijährige Lieferungsperiode 1857, 1858 und 1859, u. z.:

- a) auf der Wiener Hauptstrasse Myslenicer k. k. Wegmeisterschaft in der ganzen 9en und 10en Meile eine Lizitation am 13ten Oktober 1856 in der k. k. Bezirksamtskanzlei zu Myslenice.
- b) Krakauer Verbindungsstrasse, Izdebniker Wegmeisterschaft in der ganzen 7en und 2en, dann 3en Meile 1te und 2te Viertel eine Lizitation am 14ten Oktober 1856 in der k. k. Postamtskanzlei zu Mogilany abgehalten werden wird.

Bei den Lizitations-Verhandlungen werden auch schriftliche Offerten angenommen, wenn dieselben mit dem vorgeschriebenen 10% Vadium belegt sind, jedoch müssen sie an dem betreffenden Lizitationstage bis längstens 10 Uhr Vormittags der Commission überreicht werden.

Später eingebrachten Offerten bleiben unberücksichtigt. Die Lizitationsbedingungen werden bei den bezüglichen Verhandlungen bekannt gegeben werden, und es müssen Lizitationslustige das 10% Vadium erlegen. Hievon sind nur ganze Gemeinden mit den vorgeschriebenen Vollmachten versehen befreit.

Die Lizitations-Verhandlung wird nach den für die einzelnen Meilenvierteln in den bekannten zwei Wegmeisterschaften bestimmten Materialplätzen vorgenommen, und es werden nur solche Anbothe berücksichtigt, welche auf alle Meilenviertelbauten, die einem und demselben Materialorte zugewiesen sind, es können aber auch die Anbothe zugleich Anträge für die Materiallieferung aus mehreren Materialorten enthalten, nur müssen sich dieselben auf alle Meilenviertel beziehen, welche den betreffenden Materialplätzen zugewiesen sind. Über die Menge des zu liefernden Materiales in den einzelnen Wegmeisterschaften so wie die fixirten Fiskallieferungspreise welche zum Ausrufspreise dienen, enthält die nachfolgende Zusammenstellung die weiteren Daten.

Strassenzug	Wegmeisterschaft	Meilen		Zugewiesener Material-Ort	Fiskal-Preis in CMze
		ganze	viertel		
Wiener Haupt-Strasse	Myslenicer Wegmeisterschaft	9	1	100	Jasienicer Steinbruch . . . 6 23/4
		2	100	dto	5 36 3/4
		3	100	dto	6 46
		4	100	dto	7 58
Krakauer Verbindungs-Strasse	Izdebniker Wegmeisterschaft	10	1	100	Jaworniker dto . . . 3 58 3/4
		2	100	dto	3 7 1/4
		3	100	dto	4 14 3/4
		4	100	dto	5 34 3/4
Krakauer Verbindungs-Strasse	Izdebniker Wegmeisterschaft	1	1	100	Podchybier Steinbruch . . . 4 1/4
		2	100	dto	3 25 3/4
		3	100	dto	4 31 3/4
		4	100	dto	4 48 3/4
		2	124	dto	5 49
		2	124	Neu-Jaworniker Steinbr.	5 36 1/4
3	145	dto	7 56 1/4		
4	145	dto	9 26 1/4		
3	145	Neu-Mogilaner Steinbr.	5 13 1/4		
2	145	dto	6 21 3/4		

K. k. Kreisbehörde.
Wadowice am 26. September 1856.

Konkurs - Ausschreibung.
zur Besetzung von 31 Auskultantenstellen im Sprengel des Pressburger k. k. Oberlandesgerichtes.

[ad Nrm. apraes. 6005.] Durch wiederholte in neuester Zeit erfolgte Beförderungen von Auscultanten zu Gerichtsadjunkten und Stuhlrichtersamtsaktuaren sind im Sprengel des Pressburger k. k. Oberlandesgerichtes 31 Auscultantenstellen mit dem Adjutum jährlicher 300 fl. in Erledigung gekommen, zu deren Besetzung hiemit der Concurs ausgeschrieben wird.

Die Bewerber um diese Stellen haben ihre nach Vorschrift des k. Patentes vom 3. Mai 1853, R. Ges. Bl. Nr. 81 eingerichteten Gesuche, und zwar, wenn sie bereits in dienstlicher Verwendung stehen, mittels ihrer Vorstände, sonst aber durch die vorgesetzte politische Behörde bei dem Präsidium des k. k. Oberlandesgerichtes zu Pressburg einzubringen, und darin nachzuweisen, dass sie die vorgeschriebenen Studien zurückgelegt, und die theoretischen Staatsprüfungen, vorläufig auch blos der judiziellen Abtheilung, mit gutem Erfolge bestanden, dass sie nach Vorschrift der kais. Verordnung vom 10. October 1854, R. Ges. Bl. Nr. 262 bei einer Gerichtsbehörde der vorläufigen Probepraxis von wenigstens 6 Wochen mit günstigem Erfolge unterzogen haben.

Ausser der Kenntniss der deutschen, wird noch die der slavischen und ungarischen, oder wenigstens einer Landessprachen in so weit gefordert, dass bei sonst gleicher Qualifikation auf Bewerber, welche wenigstens einer der beiden zuletzt genannten angeführten Landessprachen mächtig sind, besondere Rücksicht genommen werden wird.

Endlich haben die Bewerber unter Anschluss sämtlicher Behelfe über ihre bisherige Verwendung und Moralität anzugeben, ob und in welchem Grade sie mit einem der in diesem Oberlandesgerichts - Sprengel angestellten Justizbeamten verwandt oder verschwägert sind.

Den Auscultantenbewerbern aus den deutschen und slavischen Kronländern wird noch weiters hiemit bedeutet, dass ihnen zu Folge h. Justiz-Ministerial-Erlasses vom 24. December 1855, Z. 26176 und 26262, insofern selbste ihre wirkliche Bedürftigkeit nachzuweisen vermögen, eine Aversional-Reiseentschädigung von 1 fl. CM. für jede von ihrem letzten Aufenthaltsorte bis an den Ort ihrer neuen Bestimmung in Ungarn zurückzulegende Meile zugestanden wird. Auch hat das hohe k. k. Justizministerium ferners gestattet, dass den gedachten Bewerbern anderer Kronländer, falls sie den Anforderungen ihrer Bestimmung

entsprechen werden, bis zu ihrer weiteren Beförderung, periodische Remunerationen bis zum Betrage jährlicher 100 fl. CM. und Uniformirungs - Beiträge in Aussicht gestellt werden dürfen.

Vom Präsidium des k. k. Oberlandesgerichtes.
Pressburg den 18. September 1856. (2002-2-3)

Kundmachung.

[N. 22302] In Betreff der Einhebung der Brückenmaut in der Mautstation N. 2 in Radymino statt der Ueberfuhrmaut vom 1. November 1856, angefangen.

Über den San-Fluss bei Radymino im Przemysler Kreise wurde eine Aerarial-Brücke in der Länge von 131 1/2 Klaftern anstalt der Aerarial-Ueberfuhr-Anstalt hergestellt, und es wird diese ab dem 1. November 1856 dem öffentlichen Verkehre übergeben werden, wodurch die daselbst befindliche Aerarial-Ueberfuhr-Anstalt aus öffentlichen Rücksichten von den erwähten Tage an ausser Anwendung kommt.

Aus diesem Anlasse wird in Radymino an der Mautstation N. 2 vom 1. November 1856 angefangen die Brückenmaut nach der dritten Tarifsklasse eingehoben werden.

Diess wird zur allgemeinen Kenntniss gebracht.

Von der k. k. Statthalterei.
Lemberg am 16. August 1856.

Obwieszczenie.

[25,852] Dotyczące się pobierania mostowego na stacyi cłowej nr. 2 w Radyminie zamiast przewozowego, poczynszy od 1go listopada 1856.

Pod Radyminem w obwodzie Przemyskim wystawiono zamiast dotychczasowego przewozowego eraryalnego przez rzekę San, most długości 131 1/2 sagów, który od 1go listopada 1856 publicznej komunikacji się oddaje, od pomienionego dnia ustaje przez to z publicznych względów używanie pomienionego eraryalnego przewozu.

Z tąd przyczyny będzie się od 1go listopada 1856 poczynszy, na stacyi cłowej w Radyminie nr. 2 mostowe podług trzeciej klasy taryfy pobierać.

Powyższe obwieszczenie podaje się niniejszym do publicznej wiadomości.

Z c. k. Napiestnictwa.
(2043-2-3) Lwów 16go sierpnia 1856.

Edikt. (1-3)

C. k. Urząd powiatowy w Kalwaryi jako Sąd, daje do powszechnej wiadomości, że w celu zaspokojenia długu 133 fl. 27 xr. M. K. P. Wojciechowi Brandys na przeciw masy sp. Wojciecha Gęby wyrokiem z dnia 3 czerwca 1853 N. 579 przysądzonej realność pod N. Cons. 171 w Brodacu położona z gruntu i pobudynków składająca się, na 89 fl. m. k. oszacowana w dniu 15 i 31 października tudzież 17 listopada 1856 przez publiczną licytacyą w tutejszym Sądzie sprzedawaną będzie, z tem dodatkiem, że gdyby na pierwszym i drugim terminie za cenę szacunkową nikt tej realności licytować niechciał, takowa w 3cim terminie licytacyi niżej ceny szacunkowej sprzedaną zostanie.

C. k. Urząd powiatowy w Kalwaryi d. 29 sierpnia 1856.
Za c. k. Naczelnika powiatowego.
Łodziański c.k. Adj. powiatowy

Ankündigung.

[N. 13447.] Von Seite der Rzeszower k. k. Kreisbehörde, wird hiemit bekannt gemacht, dass zur Verpachtung der Rzeszower Armenspitals-Gründe u. z.:

- a) Grundstücke in Staroniwa dolna 28 Joch 1434 □ Klft.
- " " Przybyszówka 2 " 160 □ "
- " " Podwisloce u. " " "
- b) " " Zawale 13 " 1282 □ "
- " " Błonie 6 " 102 " "

Zusammen im flächenmässe von 50 Joch 1468 □ Klft. auf die Dauer von sechs Jahren das ist vom 1. September 1856 bis Ende August 1862 in der Kanzlei des Rzeszower k. k. Bezirksamtes den 7ten Oktober 1856 Vormittag 9 Uhr eine Lizitation abgehalten werden, wobei bemerkt wird, dass die Israeliten von dieser Lizitation ausgeschlossen sind.

Der Ausrufspreis ist ad a) 168 fl. 5 kr.
" b) 122 fl. 30 kr.
in 290 fl. 35 kr.

und das Vadium 10/100.
Rzeszów den 26ten September 1856. (2106)

Edikt. (1-3)

[N. 801] Vom k. k. Bezirksamte Żmigrod als Gericht wird bekannt gemacht, dass am 11ten December 1854 Stanislaus Opalka zu Zawadka ohne Hinterlassung einer letztwilliger Anordnung verstorben ist.

Da diesem Gerichte unbekannt ist ob und welchen Personen ausser der hinterbliebenen Wittve Apolonia Opalka auf die Verlassenschaft ein Erbrecht zusteht, so werden alle diejenigen, welche hierauf aus was immer für einem Rechts Grunde Anspruch zu nehmen gedenken, aufgefordert, ihre Erbrecht binnen einem Jahre, von dem unter angezeigten Tage angerechnet, bei diesem Gerichte anzumelden, und unter Ausweisung ihres Erbrechtes ihre Erberklärung anzubringen, widrigenfalls die Verlassenschaft für welche inzwischen der Grundwirt Bartholomeus Gumieny aus Zawadka als Verlasskurator bekannt worden ist, mit jenen, die sich werden erberklärt und ihren Erbrechtstitel ausgewiesen haben, verhandelt und ihnen eingantwortet, der Nichtangetretenen Theil der Verlassenschaft aber dem Staate als erlosb eingezogen werden würde.

Żmigrod am 27ten September 1856.

Edict.

[N. 3917.] Vom k. k. Bezirksamte Wisnicz, Bochniaer Kreises in Galizien wird der zur heurigen Stellung auf den Assentplatz berniffene, jedoch unbefugt abwesende Mortko Israeller aus Królówka Haus Nro 155/1 geboren 1835 hiermit aufgefordert, binnen 4 Wochen vom Tage der dritten Einschaltung dieses Edictes in der Zeitung „Czas“ angerechnet, hieramts zu erscheinen, und der Verpflichtung der angeordneten Stellung auf den Assentplatz um so gewisser nachzukommen, als nach Ablauf dieses Termines derselbe nach den bestehenden Vorschriften als Rekrutirungspflichtling behandelt werden wird.

Wisnicz am 9. September 1856. (2040-3)

Kundmachung. (3)

[Nr. 8646] Laut Eröffnung des königl. preussischen Hauptzollamtes in Mislowitz vom 15. September 1. J. Z. 5851 dürfen Personenzüge nach 6 Uhr Abends im Sinne des §. 86 der preussischen Zollordnung in Mislowitz nicht einfahren.

Es erleidet somit der mit 20. August ins Leben getretene Fahrplan insofern eine Aenderung, dass die Personenzüge Nr. XI und XII unterbleiben.

Zur Herstellung des Lokalverkehres zwischen Mislowitz und Krakau wird jedoch der Personenzug XVI. statt wie bisher von Trzebinia, schon von Krakau u. z. um 8 Uhr 30 Minuten früh abfahren.

K. k. Betriebs-Direction der östlichen Staatsbahn.

Krakau am 27. September 1856.
Zur Zahl 8646.

Fahrordnung
Für den Personenzug Nr. IX.

Stationen:	Fahrzeit		Ankunft		Aufenthalt		Abfahrt		Trifft zusammen mit Zug	Anmerkung.
	U.	M.	U.	M.	U.	M.	U.	M.		
Mislowitz	Mittags						12	—	XVI.	
Szczakowa	20	12	20	—	40	1	—			
Ciężkowice	10	1	10	—	1	1	11			
Trzebinia	19	1	30	—	10	1	40			
Krzyszowice	23	2	3	—	5	2	8			
Zabierzow	22	2	30	—	1	2	31			
Krakau	24	2	55	Nachmittags				IV.		

Für den Personenzug Nr. XVI.

Stationen:	Früh		Mittags		Trifft zusammen mit Zug	Anmerkung.			
	U.	M.	U.	M.					
Krakau	8	30							
Zabierzow	25	8	55	—	1	8	56		
Krzyszowice	24	9	20	—	5	9	25		
Trzebinia	25	9	50	—	15	10	5	III. V.	
Ciężkowice	19	10	24	—	1	10	25		
Szczakowa	10	10	35	—	35	11	10		
Mislowitz	20	11	30	Mittags				IX.	

Personenzug 9 a.

Stationen:	Vormittags	U.	M.
Granica	10	30	
Szczakowa	5	10	35

Personenzug 16 a.

Stationen:	Mittags	U.	M.
Szczakowa	12	25	
Granica	5	12	30

Dieser Zug steht in Szczakowa mit dem Zuge XVI und IX in Verbindung.

Kundmachung.

[ad Nr. 39.] Die für das westliche Regierungsgebiet in Krakau eingesetzte staatsrechnungswissenschaftliche Prüfungs-Commission, wird für das Studienjahr 1857 ihre Funktionen vom 1. Oktober 1856 an wieder aufnehmen und wöchentlich jeden Samstag, (in so ferne nicht ein Feiertag fällt) bis Ende Juli 1857 fortsetzen.

Um zur Prüfung zugelassen zu werden, wird Folgendes zu beobachten sein:

- haben die Bewerber das Vaterland, den Geburtsort, der Religion, die zurückgelegten Studien, und ihr damaliges Domizil genau anzugeben, und nachzuweisen;
- jene Bewerber, welche in Krakau wohnen, oder hier im Dienste stehen, können bei dem Umstande, wo an der Jagiellonischen Hochschule eine Dozentur über Verrechnungskunde bereits besteht, auf Grund des §. 4 des Gesetzes vom 17. November 1852 nur dann zu dieser Prüfung zugelassen werden, wenn sie sich mit einem Frequenz-Zeugnisse darüber ausweisen, diese Vorlesungen durch ein ganzes Jahr gehört zu haben;
- in Berücksichtigung der eintretenden Uebergangsperiode, hat die h. k. k. Oberste Rechnungs-Kontroll-Behörde mittelst Dekretes vom 10ten September 1856 Z. 6031 gestattet, dass jene ad b) bezeichneten Kandidaten, wenn sie schon durch längere Zeit zum wenigsten seit 1. Jänner 1856 im Krakauer Regierungsgebiete Domiziliren, und sich mittlerweile das erwähnte Studium durch Privatfleiss eigen gemacht haben, somit schon seit der bemerkten Zeit in dem Vorhaben standen die Prüfung nach Zulassung des §. 5 der Vorschrift vom 11ten November 1852 abzulegen, wenn sie sich rechtzeitig melden, noch bis zum Schlusse des Monats December 1856 als Autodidakten der Prüfung unterzogen werden dürfen, während nach Ablauf dieser Frist, auch hinsichtlich derselben, ad b) bemerkten Bestimmungen einzutreten haben;
- Auswärtige, welche der Gelegenheit zum Besuche der Vorlesungen ermangelten, haben die bei ihrem Selbststudium benützten theoretischen Hilfsmittel nachzuweisen, zugleich aber darzuthun, dass sie entweder das Untergymnasium oder den kommerziellen Lehrkurs an einem technischen Institute oder die Oberreal-Schule mit gutem Erfolge zurückgelegt, oder aber, dass sie sich im Kassa oder im Komptabilitätsdienste der öffentlichen oder einer städtischen Gemeinde-Verwaltung bereits verwenden;
- Wenigstens 24 Stunden vor der Vornahme der Prüfung haben jene Bewerber, welche sich das Lehrfach durch Selbststudium eigen gemacht haben, die Prüfungstaxe von Acht Gulden CMze unter Vorweisung der schriftlichen Bewilligung zur Ablegung der Prüfung, an die Verlagskassa der k. k. Staats-Buchhaltung zu erlegen, und die vom Expeditor hier über ausgestellte Bescheinigung im Vorstands-Bureau nebst einer 15 xr. Stempelmarke abzugeben.

Diejenigen, welche gehörig vorbereitet, diese Prüfung abzulegen wünschen, werden daher eingeladen, u. z. jene

welche Frequenz-Zeugnisse besitzen, ihre mit den erforderlichen Nachweisungen belegten, vorschriftsmässig gestämpelte Gesuche, innerhalb 3 Wochen von dem Beginne des Monats in welchem sie die Prüfung abzulegen wünschen, an den unterzeichneten Vorstand der Commission persönlich zu überreichen, Kandidaten von auswärtigen Wohnorten haben ihre Gesuche frankirt durch die Post; jene aber welche in einem öffentlichen oder Kommunaldienste stehen, durch ihre vorgesetzte Behörde, einzusenden, und werden auch auf diesem Wege beschiednen werden.

Der Vorstand empfängt die Kandidaten täglich (mit Ausnahme der Sonn- und Feiertage) zwischen 1 und 2 Uhr in seinem Bureau im Amtsgebäude der k. k. Staats-Buchhaltung im 1ten Stock, und wird ihnen Ort, Tag und Stunde der Prüfung bestimmen.

Von der k. k. staatsrechnungswissenschaftlichen Prüfungs-Commission.
Krakau am 20. September 1856. (2014-3)

Kundmachung.

[N. 24801.] Bei dem Magistrate in Lezaysk sind folgende Dienstposten provisorisch zu besetzen, als:

- Der Magistratsvorstehers-Posten mit dem Gehalte jährlicher 500 fl. CM. und
 - Der Posten des Stadtkassiers zugleich Kanzlisten.
- Mit dem Stadtkassiersposten ist der Gehalt jährlicher 200 fl. CM. verbunden, und für die Vernehmung des Kanzlisten-Postens und insbesondere für die Besorgung sämtlicher Schreibgeschäfte mit Innbegriff jener des Einreichungs-Protokolles, des Expedites und der Registratur, dann jener Geschäfte, die ihm von dem Magistratsvorsteher nach Umständen besonders werden zugewiesen werden, bezieht derselbe eine Remuneration von 150 fl. CM. Der Stadtkassier hat auch sämtliche Schreibgeschäfte der Stadtkasse mit Innbegriff der Kasserechnungen zu besorgen, und eine Caution von 200 fl. CM. entweder baar zu erlegen, oder hypothekarisch sicher zu stellen.

Zur Besetzung der erwähnten Dienststellen wird hiemit der Konkurs bis Ende October 1856 ausgeschrieben, bis zu welcher Frist Bewerber um diese Stellen mit den Behelfen versehenen Gesuche bei dem k. k. Bezirksamte in Lezaysk, und zwar, wenn sie bereits angestellt sind, mittelst ihrer vorgesetzten Behörde sonst aber mittelst jenes Kreisamtes, im dessen Bezirke sie wohnen, einzubringen haben.

- Mit diesen Gesuchen haben die Bewerber,
- das Alter, den Geburtsort, Stand und Religion,
 - die Kenntniss der deutschen und polnischen Sprache,
 - ihre Studien,
 - die förmliche oder wenigstens faktische Befähigung zum angesuchten Dienstposten,
 - ihre bisheriges untadelhaftes moralisches Betragen die bisherige Dienstleistung und Verwendung, und zwar in der Art nachzuweisen, dass keine Periode übergangen wird. Endlich
 - ist in den Gesuchen um die Stadtkassiersstelle anzugeben: ob der Bewerber im Stande sey, die Dienstkaution pr. 200 fl. CM. zu erlegen.

Von der k. k. Landes Regierung.
Krakau am 21. September 1856. (2049-3)

